

Lausunto SEY selvityksen tuloksista

Lausunto on laadittu yhteistyössä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston läänineläinlääkäreiden kesken ja käyty läpi yhteisessä skype-palaverissa 18.12.2019.

Näkemyksemme verkkokyselyn tuloksista:

Toive poliisiyhteistyön tiivistämiseen eläinsuojeluvalvontaa tekevien virkaeläinlääkäreiden keskuudessa on kannatettava ja perusteltu. Osin tähän vaikuttaa se, että valvontaa tekevillä eläinlääkäreillä ei aina ole mahdollisuutta parityöskentelyyn ja poliisin mukanaolo koetaan työturvallisuudenkin vuoksi tarpeellisena. Samoin tutkintaryhmän mukanaolo jo aikaisemmassa vaiheessa prosessia saattaa nopeuttaa eläinsuojeluasioiden etenemistä, kun mahdollinen rikostutkinta saadaan aloitettua jo aikaisemmin hallinnollisen prosessin kulkiessa omaa reittiään.

Ankkurimallin käyttöönoton kannatus oli tutkimuksessa korkea. On luontevaa, että samoissa tiloissa toimittaessa vuorovaikutus viranomaisten välillä on helpompaa. Poliisin tavoitettavuutta ei koeta välttämättä aina hyväksi. Poliisin tavoittaminen tapahtuu pääosin sähköpostin kautta, ja usein koetaan, että suoralla puhelinyhteydellä kanssakäyminen voisi olla sujuvampaa. Yhteiset kokoukset ja tapaamiset mahdollistavat, että luottamus sovittuihin toimintamalleihin muodostuu. Poliisilla on käytettävissä myös paremmat ja laajemmat tiedonhankintaverkostot laajempien asiakokonaisuuksien selvittämiseksi.

Poliisin ymmärrys ja kiinnostus eläinsuojeluasioita kohtaan koettiin alhaiseksi. Tässä myös keskinäisellä yhteistyöllä on vastavuoroinen merkitys, eläinsuojeluviranomaiset voivat yhteistyössä parantaa poliisien tietämystä eläinsuojeluasioista ja päinvastoin. Yhteistyö lisää valvonnan vaikuttavuutta. Tärkeää olisi myös poliisien mahdollisuus erikoistua tietäntyyppiin asioihin, kuten esimerkiksi Helsingin eläinsuojelupoliisi -mallissa.

Vastaukset kysymyksiin:

1. Onko Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintoviraston organisatoriseen tai maantieteelliseen asemaan liittyen olemassa joitain sellaisia seikkoja, jotka olisi erityisesti otettava huomioonharkittaessa *eläinsuojelupoliisimallin** valtakunnallistamista?

Organisatorisella asemalla viittaamme Aluehallintovirastonne lakisääteeseen suhteeseen eläinsuojelulain 3 luvussa tarkoitettuihin viranomaisiin.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston toimialueella on kaksi poliisilaitosta. Pohjanmaan poliisilaitoksen toiminta-alue kattaa Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan maakunnat. Sisä-Suomen poliisilaitoksen toiminta-alue kattaa Keski-Suomen ja Pirkanmaan maakunnat.

Osa poliisiasemista on pieniä, ja asemaverkosto ei välttämättä ole yhtenäinen valvontaeläinlääkäriverkoston kanssa. Kunnallisten valvontaeläinlääkärien jakauma ei ole välttämättä alueellisesti tasainen.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston alueella on vaihteleva ja monipuolinen eläinkanta, maatalouden rakenteet vaihtelevat alueen sisällä ja kaupunkialueiden eläinrakenne eroaa maaseudun eläinrakenteesta. Kotieläin- sekä turkiseläintalous painottuu alueellamme Pohjanmaan maakuntiin.

Ruokaviraston päätoimipaikka sijaitsee aluehallintoviraston alueella.

Maantieteellisellä asemalla viittaamme Aluehallintovirastonne toiminta-alueen luonteeseen eläinsuojeluvalvonnan osalta (eläinsuojelutapausten erityispiirteet, välimatkat, resurssit yms.)

Maantieteellisesti aluehallintovirastomme toiminta-alue on laaja kattaen viiden maakunnan alueet (Pohjanmaa, Etelä-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa, Keski-Suomi ja Pirkanmaa). Aluehallintovirastolla on toimipaikat viidessä kaupungissa: Vaasassa, Seinäjoella, Kokkolassa, Jyväskylässä ja Tampereella. Alue on myös osin isojen vesistöjen pilkkomaa.

Osa aluehallintoviraston toimialueesta on ruotsinkielisellä alueella.

2. Jos valtiolta päätyy kokeilemaan virkaeläinlääkäreiltä kannatusta saanutta *Ankkuri -mallia*** (poliisin ja kunnallisen valvontaeläinlääkäriä kesken) joidenkin poliisilaitosten alueella, niin millä alueilla tätä kannattaisi Aluehallintovirastonne mielestä ensivaiheessa kokeilla? Haluaisitteko tämän tapahtuvan omalla toimialueellanne?

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto näkee, että kokeilu olisi tarpeen tälle alueelle. Eläinsuojeluasioiden käsittelyajat ovat täällä hyvin pitkiä ja ankkurimalli voisi olla yksi ratkaisu käsittelyaikojen lyhentämiseksi.

Mikäli Ankkuri-mallia halutaan soveltaa Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston alueella, aluehallintovirastotasolla luonteva paikka sille on Vaasassa, koska kotieläintuotanto on keskittynyt maassa vahvasti Pohjanmaiden alueelle.

Paikallistason kokeilun alueen valinnassa ratkaisevaa on keskustelu paikallisen valvontaviranomaisen kanssa.

3. Verkkokyselyn tuloksista selvisi, että huomattavan moni virkaeläinlääkäreistä kokee voimattomuuden tunteita eläinsuojelutehtäviensä hoitoon liittyen. Mitä tälle asialle tulisi Teidän mielestänne tehdä?

Parityöskentely tulee saada ensisijaiseksi käytännöksi eläinsuojelutehtävien hoidossa. Eläinsuojelutyötä tekevillä eläinlääkäreillä on tarpeen olla mahdollisuus **työnohjaukseen** oman työnantajansa kautta. Valvontatehtäviin liittyvää **koulutusta** tulee järjestää riittävästi.

Parityön kehittämisen lisäksi tarvitaan **eläinsuojelutiimit**, joissa poliisi ja syyttäjä voivat olla jo alkuvaiheessa aktiivisemmin mukana työssä. Tiimit mahdollistavat tukitoiminnot, joiden kautta matalan kynnyksen virka-apu, sopimukset, laillisuusapu, syyttäjyhteistyö, avustajat, välineet jne. saadaan organisoidusti järjestettyä. Näin eläinsuojeluviranomaiset voivat keskittyä oleelliseen kiireelliseen sekä suunnitelman mukaiseen toimintaan. Isommilla alueilla voidaan myös hyödyntää erikoistumista ja alueiden välillä erikoisasiantuntemuksen jakamista.

Tavoitteena tulee olla sujuvat prosessit ja kohtuullisen nopeat käsittelyajat (noin vuosi). Eläinsuojelurikoksiin voi liittyä merkittävä taloudellinen intressi (EU-tuet, laittomat maahantuonnit, veropetokset, elintarvikepetokset). Valvonnan kokeminen mielekkääksi vaatii näiden rikosten selvittämistä ja oikeudenmukaiseksi koettuja tuomioita.

Oikeuden päätösten tulee olla linjakkaita läpi Suomen ja suhteessa rikoksen vakavuuteen.

4. Kuinka monta kunnallisen valvontaeläinlääkärin virkaa Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintoviraston toimialueelle on kaiken kaikkiaan? Kuinka moni näistä viroista on tällä hetkellä täytetty? (Kysyin tietoa myös Ruokavirastosta, mutta heidän tietonsa oli keväältä 2019 ja tarvitsisimme tuoreemmat luvut)

Tiedot on toimitettu kyselyn tekijälle keskitetysti. Alueella on virkoja täyttämättä ja vaihtuvuus valvontaeläinlääkäreiden työssä on iso, mikä kertoo työssäjaksamisen vaikeuksista.

* Tässä yhteydessä ko. termillä viitataan toimintamalliin, jota Helsingin poliisilaitos harjoittaa syksyllä 2018 perustamansa eläimiin liittyvien rikosten tutkintaryhmän myötä.

** Ankkuri-malli on kehitetty Kanta-Hämeen poliisilaitoksella, josta se on levinnyt muualle Suomeen. Se perustuu moniviranomaisyhteistyöhön, jossa eri viranomaiset työskentelevät yhdessä poliisiasemalla. Eri viranomaistoimijat tekevät tiivistä yhteistyötä tuoden kukin ammattiosaamisensa taustaorganisaatioidensa tuen ja osaamisen tiimin käyttöön.

LÄNSI- JA SISÄ- SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
Postiosoite: PL 200, 65101 Vaasa

puh. 0295 018 450
kirjaamo.lansi@avi.fi
www.avi.fi/lansi

Vaasan päätoimipaikka
Wolffintie 35

Jyväskylän toimipaikka
Cygnaeuksenkatu 1

Tampereen toimipaikka
Yliopistonkatu 38